

واکاوی کاربرد فرآیند تحلیل شبکه‌ای در ترویج کشاورزی

عزت اله کرمی^۱، لطف الله پیرامون^۲

^۱ استاد بخش ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه شیراز

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد بخش ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه شیراز (نویسنده مسئول)

L_piramoon@yahoo.com

در دهه‌های اخیر، توجه محققین به مدل‌های چند معیاره برای اتخاذ تصمیم‌گیری‌های پیچیده بیشتر معطوف گردیده است. در این نوع تصمیم‌گیری‌ها، برای سنجش بهینگی تصمیم از چندین معیار استفاده می‌شود. فرآیند تحلیل شبکه‌ای (ANP)، یکی از مدل‌های تصمیم‌گیری چند معیاره است، که براساس تحلیل مغز انسان و کاربرد این ساختار به حل مسائل پیچیده می‌پردازد. فرآیند تحلیل شبکه‌ای این کار را از طریق جایگزینی ساختار شبکه‌ای به جای ساختار سلسله مراتبی انجام می‌دهد. با توجه به پیچیده بودن ماهیت فعالیت‌های ترویج و وجود کنشگران متعدد در این نوع فعالیت‌ها، لزوم بکارگیری روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره ضرورت می‌یابد. هدف از این مطالعه، واکاوی کاربرد روش فرآیند تحلیل شبکه‌ای در ترویج و آموزش کشاورزی با بکارگیری آن در اولویت‌بندی روش‌های ترویجی بوده است. این مطالعه در دو بخش صورت گرفته است. در بخش نخست این مطالعه، با تحلیل محتوایی مطالعات پیشین، روش‌های مختلف ترویج و آموزش کشاورزی استخراج گردیده‌اند. در بخش بعدی، این روش‌ها با توجه به اهدافی از قبیل هزینه، زمان، یادگیری و مشارکت مقایسه شده‌اند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد بالاترین اولویت روش‌های ترویجی شامل برگزاری کارگاه‌ها (با امتیاز نرمال شده ۰/۳۱۱)، طرح‌های تحقیقی - ترویجی (با امتیاز نرمال شده ۰/۱۵۶) و نشریات ترویجی (با امتیاز نرمال شده ۰/۱۵۳) بوده است. بر اساس نتایج حاصل از مقایسه زوجی معیارها نیز، معیار یادگیری (با امتیاز ۰/۵۰۳) در مقایسه با سایر معیارها بالاترین اولویت را به خود اختصاص داده است.

کلید واژه: تصمیم‌گیری‌های چند معیاره، فرآیند تحلیل شبکه‌ای، ترویج کشاورزی